Özofagus manometrisi

Özofagus manometri, özofagus basınçlarının ve motilitesinin hem kalitatif ve hem de kantitatif değerlendirmesini sağlayan bir işlemdir. Uygun şekilde uygulanıp hareket edilirse manometrik inceleme özofagus kontraktil fonksiyonunu doğru bir şekilde verebilir. Tanısal bir yöntem olup, endoskopik ve radyografik çalışmalara göre daha fizyolojiktir.

Hazırlık

İşlemden önce 8-10 saatlik açlık gerekir. Eğer düzenli ilaç alınıyorsa hekim bilgilendirilmelidir. Zira bazı ilaçlar işlemin sonucunu etkileyebilir ve bunlar işlemden önce kesilebilir (doktorun bilgisi dahilinde).

İşlem nasıl yapılır

Sensörler içeren ince ve esnek bir tüp (kateter) burun içinden yemek borusuna ve oradan da mideye geçirilir. Daha sonra birkaç yudum su içilir. Suyun yemek borusundan iletilmesi (yemek borusundaki hareketler -**peristaltizm**-) ve sonrasında da yemek borusunun alt kısmının gevşeyerek (alt özofagus sfinkterinde gevşeme -**relaksasyon**-) mideye geçmesini belirler. Bu iki durum (peristaltizm ve realaksasyon) manometri isteme nedeni olan hastalıkların tanınmasını sağlar. İşlem sırasıyla aşağıda tarif edildiği gibi yapılır:

- Gırtlağınıza uyuşturucu bir sprey ya da burnunuza uyuşturucu bir jel uygulayabilir. Her ikisi birden de uygulanabilir.
- Yemek borunuza burnunuzdan bir kateter yönlendirilir. Kateter su dolu bir kılıf içine yerleştirilmiş olabilir. Nefes almanıza engel değildir. Ama gözleriniz sulanabilir ve öğürebilirsiniz. Tahriş sebebiyle hafif bir burun kanaması olabilir.
- Kateter yerleştirildikten sonra, muayene masasının üzerine sırt üstü yatmanız ya da oturur vaziyette kalmanız istenebilir.
- Daha sonra birkaç yudum su içersiniz. Su içerken katetere bağlı bir bilgisayar, özofageal kas kasılmalarının basıncını ve gerilimini ölçer.
- Test sırasında, yavaşça ve düzenli nefes almanız, mümkün olduğunca hareketsiz kalmanız, ama yutkunmanız istendiğinde yutkunmanız istenir.
- İşlemi yapan kişi kateteri ölçümlerine devam ederken midenizin içine yönlendirebilir.
- Daha sonra kateter yavaşça geri çekilir.

Test genellikle 20 ila 30 dakika sürer.

Neden Yapılır?

Özofageal manometri yemek borusu kaslarının fonksiyonunu değerlendirmek için kullanılır. Yemek borusunun üst ve alt kısmındaki dairesel kas grupları (sfinkterleri) mide asidinin yukarı çıkmasını önlerken, yiyeceklerin geçmesini sağlamak için açılıp kapanır. Yemek borusu duvarındaki diğer kaslar da gıdaların mideye doğru itilmesine yardımcı olur. İşlem herhangi bir sedasyon yapılmadan gerçekleştirilir.

Yemek borusu bozukluğuyla ilgili olabilecek belirtiler varsa özofagus manometri incelemesi önerebilir. Bu belirtiler şunlardır:

- Yutma güçlüğü (disfaji)
- Yutma sırasında ağrı (odinofaji)
- Kalp sorunuyla ilgili olmayan göğüs ağrısı

Özofageal manometri aşağıdaki koşulların teşhisine yardımcı olarak kullanılabilir:

- **Akalazya.** Bu durum alt özofagus kasının (sfinkter) gevşemesinde yetersizlik (relaksasyon yetersizliği) ve özofagus duvarındaki kasların kasılmalarında (peristaltizm) yetersizlik sonucu ortaya çıkar. Yutma zorluğu ve yenilen gıdaların ağızdan geri gelmesi şeklinde belirtilerle hasta doktora başvurur.
- Anti-reflü cerrahi öncesi özofagusun değerlendirilmesi (ameliyatın tipini belirlemek için)
- Akalazya dışı diğer özofagus motilite bozukluklarının belirlenmesi: Diffüz özofageal spazm, Nutcracker (fındıkkıran) özofagus gibi
- Skleroderma. Yemek borusu içindeki bağ dokularında sertleşme ve sıkılaşmaya kendini gösteren sistemik bir kollagen doku hastalığı.

Riskler

Özofagus manometrisi genelde güvenlidir ve nadiren komplikasyona yol açar. Bununla beraber herhangi bir tıbbi işlemde olduğu gibi bu işlem yapılırken istenmeyen bazı durumlar görülebilir, bunlar:

- Tüp gırtlaktan geçerken öğürme hissine neden olabilir
- Gözde sulanma

- Hafif burun kanaması
- Burun ve gırtlakta rahatsızlık hissi

İşlemden sonra bazı yan etkiler görülebilir:

- Boğaz ağrısı
- Burunda tıkanma
- Az miktarda burun kanaması

Oldukça nadir gelişebilecek ciddi komplikasyonlar ise şunlardır:

- Düzensiz kalp atışı
- Mide içeriğinin nefes borusuna kaçması (aspirasyon).
- Yemek borunuzda delinme (perforasyon)

Özofageal manometrinin ardından

Özofagus manometri tamamlandığında, normal aktivitelerinize dönebilirsiniz. İşlemin sonuçları 1-2 gün içerisinde sonuçlanır, rapor haline getirilir. Rapor isteyen hekime gösterilerek tedavi planlanır.